

HƯỚNG DẪN GIẢM THIỂU TÁC ĐỘNG CỦA ĐẠI DỊCH COVID-19 ĐỐI VỚI NGÀNH CHĂN NUÔI VÀ SỨC KHỎE ĐỘNG VẬT

Tổ chức Lương thực và Nông nghiệp Liên hiệp quốc - FAO (Rome, 2020)

I. COVID-19 ĐỐI VỚI VẬT NUÔI

SARS-CoV-2 là bệnh của con người và động vật - nó ảnh hưởng đến con người và một số động vật (O'Connor *et al.*, 2020; FAO, 2020). Chẳng bất ngờ gì khi thấy rằng động vật nuôi sống gần gũi với các trường hợp người dương tính Covid-19 bị phơi nhiễm với virus, hoặc thông qua ô nhiễm môi trường, hoặc thông qua tương tác con người-động vật. Các trường hợp động vật nuôi tại gia đình được phát hiện dương tính với SARS-CoV-2 bằng PCR, chẳng hạn như chó (OIE, ngày 16 tháng 3 năm 2020; OIE, ngày 21 tháng 3 năm 2020; Zhang Q. *et al.*, 2020; OIE, ngày 28 tháng 3 năm 2020) và mèo nuôi tại các hộ gia đình có bệnh nhân Covid-19 đã được báo cáo. Hơn nữa, một số mẫu huyết thanh mèo được thu thập sau khi dịch bùng phát ở thành phố Vũ Hán, tỉnh Hồ Bắc đã dương tính với kháng thể trung hòa (Zhang Q. *et al.*, 2020). Những phát hiện này, mặc dù mới là bước đầu, đã nêu ra mối quan tâm về khả năng con người truyền virus cho động vật nuôi tại gia đình, và vật nuôi tại gia đình có thể đóng vai trò tiềm tàng trong sự lây lan virus lẫn nhau. Tương tự, khả năng bệnh truyền từ người sang động vật cũng đã được quan sát thấy, chẳng hạn như trường hợp của các con hổ ở vườn thú Bronx (OIE, 6 tháng 4 năm 2020) và các con chồn trong hai trang trại ở Hà Lan (De Rijksoverheid, 2020).

Hiểu biết về mối quan hệ giữa con người, động vật và môi trường là quan trọng và giải quyết bất kỳ mối đe dọa nào đối với hệ thống thực phẩm, sản xuất nông nghiệp và sinh kế. Điều này đặc biệt quan trọng ở các hợp tác xã chăn nuôi ở nông thôn, nơi động vật đóng một vai trò quan trọng đối với xã hội và an ninh lương thực (cung cấp, thu nhập, vận chuyển, nhiên liệu và quần áo cũng như thực phẩm). Trước thách thức này, FAO khuyến nghị một cách tiếp cận Một sức khỏe (One Health), ở đó động vật, sức khỏe con người và môi trường được quan tâm cùng nhau để đạt được kết quả tốt nhất.

II. ẢNH HƯỞNG CỦA COVID-19 ĐẾN CHUỖI CUNG ỨNG CHĂN NUÔI VÀ SỨC KHỎE ĐỘNG VẬT

Những thách thức đặt ra bởi Covid-19 và các tác động của nó thể hiện trong chuỗi cung ứng chăn nuôi và các bệnh động vật liên quan đã được quan sát trên toàn thế giới và được chi tiết trong phần này.

2.1. Ảnh hưởng của Covid-19 đến chuỗi cung ứng chăn nuôi

Để ngăn chặn sự lây lan của Covid-19, các quốc gia đã giới thiệu các biện pháp hạn chế khác nhau. Chúng có tác động đến chuỗi cung ứng của nhiều sản phẩm và lĩnh vực khác nhau cũng như giảm cơ hội của người lao động. Vào tháng 4 năm 2020, FAO đã công bố tóm tắt chính sách: “Giảm thiểu các tác động của Covid-19 trong lĩnh vực chăn nuôi”, trong đó thảo luận về cách lập kế hoạch và giải quyết những khó khăn ở mức độ chính sách, liên quan đến sản xuất chăn nuôi và các sản phẩm chăn nuôi. Dựa trên các ví dụ, tóm tắt chính sách đề xuất các tùy chọn khác nhau cho hành động mà các nhà hoạch định chính sách quốc gia có thể sử dụng để giảm thiểu tác động. Liên quan đến các tùy chọn chính sách này, các ví dụ về ảnh hưởng của Covid-19 đối với chuỗi cung ứng chăn nuôi ở các lĩnh vực khác nhau (như sản xuất, chế biến và phân phối, thị trường và người tiêu thụ) đã được hiển thị trong một bảng, tiếp đó là các khuyến nghị thực hành có thể được thực hiện bởi các bên liên quan khác nhau.

2.2. Ảnh hưởng của Covid-19 đến phòng và quản lý dịch bệnh ở động vật

Covid-19 trực tiếp hoặc gián tiếp gây gián đoạn các hoạt động chăm sóc sức khỏe động vật, kể cả việc quản lý và phòng bệnh vật nuôi. Hướng dẫn này cũng đưa ra một số ví dụ về những ảnh hưởng mà Covid-19 tác động đến các hoạt động khác nhau trong phòng, trị và quản lý dịch bệnh ở động vật như ở trang trại, phòng thí nghiệm chẩn đoán thú y, giám sát và báo cáo về bệnh, các hoạt động thú y quốc gia và các hoạt động thú y thể giới.

III. NHỮNG KHUYẾN NGHỊ CHO CHUỖI CUNG ỨNG CHĂN NUÔI VÀ SỨC KHỎE ĐỘNG VẬT

Để giảm tác động của Covid-19, đảm bảo tính liên tục của chuỗi cung ứng chăn nuôi và các hoạt động thú y, các khuyến nghị thực tế và các biện pháp phòng ngừa được đưa ra dưới đây. Có những khuyến nghị dành cho những người chăn nuôi, các đối tượng trong chuỗi giá trị, chuyên gia thú y và các nhà hoạch định chính sách nhằm bảo vệ con người và động vật, và giảm thiểu sự gián đoạn của các dịch vụ.

Để tránh sự lây nhiễm giữa người với người và ngăn chặn sự ô nhiễm bề mặt bao gồm cả bề mặt động vật, bạn nên tăng cường thực hiện các biện pháp vệ sinh, bao gồm: rửa tay bằng xà phòng và nước (WHO, 2020; WHO, ngày 13 tháng 3 năm 2020) hoặc sử dụng các chất khử trùng tay trước và sau khi vào khu vực nông trại, những nơi công cộng hoặc có tiếp xúc với động vật; thực hiện giãn cách tốt; hạn chế tiếp xúc gần; cần thiết mặc PPE¹; và tránh làm việc quá sức. Vui lòng tham khảo lời khuyên của WHO về thực hành vệ sinh cá nhân chung.

Do tăng áp lực và căng thẳng, vấn đề sức khỏe thể chất và tinh thần là một trong những mối quan tâm chính cho những người làm việc trong chuỗi giá trị chăn nuôi. Vì vậy, bạn nên làm quen với việc phát hiện sớm các dấu hiệu khó khăn về sức khỏe tinh thần và xác định các dịch vụ sức khỏe tinh thần hiện có trong cộng đồng để hiểu được những áp lực nghề nghiệp mà nông dân (và nhân viên thú y) đang phải đối mặt. Can thiệp sớm nên được thực hiện để cung cấp hỗ trợ tinh thần thiết thực. Xem “Sức khỏe tinh thần và cân nhắc tâm lý trong dịch Covid-19” của WHO để biết thêm thông tin (WHO, 18 tháng 3 năm 2020; LHQ, ngày 13 tháng 5 năm 2020).

3.1. Khuyến nghị đối với người chăn nuôi

1) Trao đổi với nhà cung cấp (ví dụ: thức ăn, hàng tiêu dùng) và các dịch vụ chuyên nghiệp (ví dụ: bác sĩ thú y, cơ khí, thu gom sữa) để tìm các giải pháp để đảm bảo vật tư, đầu vào và dịch vụ.

¹ PPE đóng hai vai trò trong đại dịch Covid-19: nó bảo vệ người mặc và ngăn ngừa mang vật liệu bị ô nhiễm đến những nơi khác. Các sản phẩm khác nhau có khả năng bảo vệ khác nhau. Đặc biệt phải chú ý để tránh gây ô nhiễm bàn tay trần khi tháo PPE bằng cách chạm vào bề mặt thoáng bên ngoài của khẩu trang hoặc găng tay. Làm theo hướng dẫn được cung cấp bởi WHO nhấn mạnh làm thế nào để loại bỏ PPE an toàn (WHO, 2020).

2) Trao đổi thông qua các hợp tác xã sản xuất hoặc hiệp hội nông dân để tiếp cận với những người ra quyết định về sự hỗ trợ, cũng như thu thập các miễn trừ cần thiết để huy động động vật, sản phẩm và nhân lực.

3) Khám phá các kênh bán hàng thay thế bao gồm cả bán hàng trực tuyến, thương mại điện tử và bán hàng trực tiếp bằng cách vận chuyển điểm đến điểm để cung cấp vật nuôi và sản phẩm của vật nuôi cho người mua thay vì thông qua các nhà bán lẻ hoặc thị trường.

4) Thu được những thông tin mới nhất về tình hình Covid-19 đưa ra từ các nguồn đáng tin cậy, ví dụ như bản tin tức chính thức, các chương trình phát thanh được cung cấp bởi chính quyền địa phương, các cán bộ chăn nuôi/ thú y cơ sở, nhân viên thị trường chăn nuôi, tổ chức chăn nuôi phi chính phủ, được sỹ thú y và các hiệp hội nông dân.

5) Thiết lập các biện pháp thực hành an toàn sinh học và an ninh sinh học để ngăn chặn người nhiễm Covid-19 tại trang trại:

a. Thiết kế các hồ khử trùng ở giữa các khu vực khác nhau nếu có thể, và thay mới các chất khử trùng thường xuyên.

b. Duy trì một khu vực dành riêng cho tất cả khách vắng lai và hạn chế công nhân chăn nuôi tiếp xúc với khách vắng lai, chỉ thực hiện các hoạt động thật sự cần thiết.

c. Hạn chế khách thăm đến mức tối thiểu cần thiết (ví dụ như nhân viên thú y, tài xế xe vận chuyển thức ăn cho vật nuôi, người thu gom sữa) và lưu hồ sơ. Đảm bảo rằng khách đến tuân theo các khuyến nghị về giữ khoảng cách tiếp xúc và các khuyến nghị về vệ sinh khác.

d. Bất cứ ai (kể cả chủ trang trại và công nhân trang trại) có biểu hiện sốt và các triệu chứng khác của Covid-19 (cho dù đã được khẳng định hoặc có nghi ngờ), những người đã thử nghiệm dương tính với SARS-CoV-2 (bao gồm cả những người không có triệu chứng hoặc đang hồi phục), và những người trong giai đoạn cách ly do trước đó có tiếp xúc gần với bệnh nhân Covid-19, nên tránh hoặc giảm thiểu tiếp xúc gần/chăm sóc động vật cho đến khi khỏi hẳn và được kiểm tra xác nhận của y tế.

e. Thường xuyên làm sạch và khử trùng các khu vực sinh hoạt chung như chỗ nghỉ ngơi, nhà bếp, phòng thay đồ, phòng tắm, buồng ngủ (xem bảng 1).

Bảng 1. Các chất khử trùng được biết đến là có hiệu quả *

Chất khử trùng	Dung dịch
Cồn	ít nhất là 70%
Glutardialdehyde	0,5 – 2,5%
Povidone iodine	0,5 %
Sodium hypochlorite	0,1% sodium hypochlorite, dung dịch này có thể pha chế như sau Pha loãng 1:50 của chất tẩy trắng dùng trong gia đình
Hydrogen peroxide	3%

* Đối với SARS-CoV-2 đến nay (Kampf G, et al., 2020; Günter Kampf, 2020; Trung tâm kiểm soát và phòng chống bệnh Trung Quốc, 2020; Trung tâm kiểm soát và phòng ngừa bệnh, ngày 2 tháng 4 năm 2020) khuyến cáo dùng khi được cho đầy/ngâm sau khi rửa sạch bụi bẩn bằng nước.

f. Kiểm soát sự tương tác/sự tiếp xúc xã hội của mọi người bên trong các trang trại, ví dụ như xung quanh hoặc khu vực nghỉ ngơi, để đảm bảo khoảng cách và các khuyến nghị khác được tuân theo.

g. Khử trùng các thiết bị và các vật liệu khác khi đưa chúng vào trang trại và khử trùng định kỳ. Hạn chế việc mang các vật dụng cá nhân vào trong trang trại.

h. Thay quần áo và giày dép giữa các khu vực chăn nuôi và khu vực sinh hoạt, hoặc ít nhất là mặc bảo hộ lao động (ví dụ như bộ áo liền quần) và thay đổi giày dép để giảm ô nhiễm chéo.

i. Duy trì vệ sinh chung của các nơi nuôi nhốt động vật (ví dụ như ngăn ngừa gặm nhấm và động vật gây hại) để tránh tạp nhiễm.

j. Tham khảo ý kiến chuyên gia về sức khỏe động vật để cải thiện an ninh sinh học và an toàn sinh học trên trang trại.

6) Điều chỉnh các biện pháp quản lý trên trang trại:

a. Nâng cao nhận thức giữa các công nhân trang trại về cách lây lan của Covid-19 và làm thế nào để ngăn ngừa bị nhiễm bệnh, thường xuyên nhắc nhở họ về an toàn sinh học và các biện pháp an ninh sinh học chống lại Covid-19 tại trang trại.

b. Đối với các trang trại lớn

- Bố trí công nhân đến trang trại chéo nhau, kiểm tra thân nhiệt và các triệu chứng lâm sàng

diễn hình đã được các tổ chức y tế (WHO, CDC...) công bố trước khi vào trang trại.

- Thường xuyên làm sạch và khử trùng không gian chung, kể cả phòng nghỉ, phòng ăn và phòng tắm của công nhân (xem bảng 1).

- Thay đổi cách sắp xếp (ví dụ như thêm các rào chắn) ở những nơi công cộng (ví dụ như phòng nghỉ giữa giờ cho công nhân của trang trại) để duy trì giãn cách. Bố trí các bữa ăn chéo nhau để tránh các cuộc tụ họp lớn trong phòng ăn ca.

- Chuẩn bị cho sự thiếu hụt lực lượng lao động và phát triển một kế hoạch ứng phó trong trường hợp khẩn cấp.

c. Đối với các nhà sản xuất vừa và nhỏ

- Tránh liên lạc hoặc áp dụng giãn cách bên ngoài trang trại, nhờ đó bạn không bị mắc bệnh và phải để lại động vật của bạn một mình.

- Xác định một người thay thế/ người mà có thể chăm sóc động vật của bạn trong trường hợp bạn gặp vấn đề bất khả kháng (hoặc liên quan đến việc tìm kiếm nguồn cung cấp và nguồn lực cần thiết để duy trì sản xuất).

7) Duy trì phòng ngừa bệnh động vật ở cấp nông trại:

a. Duy trì thực hành sản xuất chăn nuôi tốt hết mức có thể (ví dụ vệ sinh vắt sữa).

b. Nỗ lực hết mình để đảm bảo các chương

trình vệ sinh động vật nuôi trong trang trại được đều đặn theo kế hoạch, kể cả việc tiêm chủng, kiểm soát vector và tẩy giun sán.

c. Thực hiện các thực hành an ninh sinh học tốt, bao gồm thường xuyên làm sạch và khử trùng nhà kho, chuồng nuôi, phòng và các cơ sở khác để giảm tải mầm bệnh.

d. Tìm kiếm lời khuyên từ bác sĩ thú y và chuyên gia chăn nuôi khi cần thiết

3.2. Khuyến nghị cho các chuyên gia thú y (bác sĩ thú y, kỹ thuật viên thú y và những người thú y viên bán chuyên nghiệp)

1) Đảm bảo cung cấp đầu vào và dịch vụ an toàn:

a. Liên hệ nhà cung cấp (thuốc thú y và vật tư tiêu hao) và dịch vụ chuyên nghiệp (phòng thí nghiệm chẩn đoán) về tính sẵn sàng và khả năng tri hoãn trong việc giao hàng.

b. Ở những nơi đóng cửa hoặc lệnh giới nghiêm diễn ra, áp dụng việc miễn trừ cho các doanh nghiệp thiết yếu (nhiều quốc gia tính cả các hoạt động về sức khỏe động vật vào danh mục doanh nghiệp cần thiết)

c. Quản lý các vật tư cần thiết mà bạn có trong kho, bao gồm bơm tiêm, ống, chất khử trùng và PPE. Làm quen với các quy trình khử trùng chuẩn xác các thiết bị thú y có thể tái sử dụng như kim tiêm, ống tiêm và dụng cụ phẫu thuật để giúp sử dụng khi nguồn cung cấp bị hạn chế.

d. Cân nhắc xem xét và làm mới cách quản lý hiện có, kỹ thuật phòng ngừa và chẩn đoán, để thay thế các thực hành hiện tại mà không thể được duy trì do thiếu nguồn cung cấp và/hoặc thuốc thử (Trung tâm kiểm soát và phòng ngừa dịch bệnh, 2020; OIE, 2020).

2) Luôn cập nhật các thông tin đáng tin cậy và nhạy cảm với nông dân về các yêu cầu thay đổi hành vi:

a. Giúp nông dân đánh giá và điều chỉnh quản lý sản xuất với các nguồn cung cấp, thiết bị và nguồn nhân lực sẵn có cho họ.

b. Giúp nông dân đánh giá và điều chỉnh thực hành an ninh sinh học, chẳng hạn như làm sạch và khử trùng, dựa trên nhu cầu và các nguồn lực có sẵn.

c. Giúp nông dân xác định các ưu tiên và chức năng liên quan nhất đến phòng bệnh, có thể được

thực hiện với nguồn nhân lực tối thiểu.

3) Thực hiện các biện pháp an toàn sinh học cá nhân và an ninh sinh học (song song với thực hành vệ sinh chung cho Covid-19 được khuyến nghị bởi WHO):

a. Không ghé thăm trang trại, đàn gia súc, thị trường hoặc các cơ sở chế biến sản phẩm động vật nếu bạn có bất kỳ triệu chứng nào của Covid-19, hoặc nếu bạn được khẳng định dương tính và chưa hồi phục/hoặc chưa được xác nhận không mắc bệnh bởi cơ quan y tế sau thời gian cách ly.

b. Mang theo xà phòng, chất khử trùng tay, thuốc khử trùng và PPE khi đến thăm trang trại và các cơ sở vật nuôi khác mà không phụ thuộc vào tình trạng sẵn có ở nông trại.

c. Hãy chắc chắn rằng bạn và các trang trại đang sử dụng các chất khử trùng được biết là có hiệu quả chống lại SARS-CoV-2 (xem bảng 1).

d. Duy trì sự giãn cách với nông dân và công nhân khi có tương tác với họ và tuân thủ các khuyến nghị vệ sinh khác.

4) Hỗ trợ phòng ngừa bệnh động vật và kiểm soát ở cấp độ thực địa:

a. Duy trì giao tiếp cởi mở với nông dân chăn nuôi và thị trường động vật sống (nếu thị trường được mở).

b. Yêu cầu nông dân và thị trường tiếp tục báo cáo các vụ dịch bệnh và động vật chết không rõ lý do cho các thú y viên ngay cả khi đóng cửa hoặc lệnh giới nghiêm được thực thi.

c. Tư vấn cho nông dân về thực hành chăn nuôi tốt để giảm thiểu nguy cơ bùng phát bệnh ở trang trại.

d. Hỗ trợ lập kế hoạch cho sản xuất chăn nuôi, thị trường chăn nuôi và các dây chuyền chế biến.

5) Có một kế hoạch ứng phó với các sự việc bất ngờ:

a. Duy trì dự trữ y tế, thuốc, chất khử trùng, PPE, xét nghiệm chẩn đoán, vật tư và thiết bị.

b. Đảm bảo công nghệ thông tin và truyền thông (ICT) được ứng dụng để tư vấn sức khỏe động vật: ví dụ như dịch vụ điện thoại và nhắn tin.

c. Tự làm quen với các luật và quy định mới nhất về tư vấn thú y trực tuyến hoặc tư vấn thú y

qua điện thoại trong đại dịch Covid-19.

3.3. Khuyến nghị cho nhà máy chế biến sản phẩm động vật, thị trường động vật sống và chuỗi cung ứng liên quan

1) Bảo đảm vật tư, đầu vào và dịch vụ (tham khảo 3.1.1).

2) Hãy cập nhật thông tin đáng tin cậy (tham khảo 3.1.4).

3) Thực hiện các biện pháp an toàn sinh học và an ninh sinh học chống lại Covid-19 để bảo vệ những người làm việc tại cơ sở, bao gồm tăng cường sự thoáng khí.

4) Tuân thủ các biện pháp quy định cho người lao động tại cơ sở chế biến thực phẩm, giao hàng và vận chuyển thực phẩm, và các cơ sở bán lẻ thực phẩm được chi tiết trong hướng dẫn tạm thời của FAO và WHO, Covid-19 và an toàn thực phẩm: hướng dẫn cho các doanh nghiệp thực phẩm (FAO/WHO, ngày 7 tháng 4 năm 2020).

5) Thực hiện các biện pháp an toàn sinh học và an ninh sinh học để ngăn ngừa ô nhiễm môi trường bởi Covid-19:

a. Khử trùng PPE tái sử dụng sau mỗi lần sử dụng bằng thuốc khử trùng thích hợp (xem bảng 1).

b. Duy trì sự sạch sẽ chung của các cơ sở và định kỳ khử trùng các cơ sở.

c. Hạn chế khách đến thăm vào môi trường đang xử lý.

d. Ghi hồ sơ người ra, người vào, kể cả công nhân, khách tham quan và nhà cung cấp.

6) Điều chỉnh các biện pháp quản lý để giảm nguy cơ xâm nhập và lây lan của Covid-19 trong cơ sở:

a. Bố trí công nhân ra/vào cơ sở lịch ca.

b. Bố trí bữa ăn và thời gian nghỉ giữa giờ lệch nhau để tránh các cuộc tụ họp lớn trong phòng nghỉ ca và phòng ăn.

c. Xem xét kiểm tra thân nhiệt và các triệu chứng Covid-19 điển hình trước khi vào các cơ sở. Khi có thể, cho phép nhân viên y tế (ví dụ y tá) đến khám cho người lao động.

d. Trang bị các hướng dẫn để làm sạch và khử trùng môi trường làm việc trước và sau khi thay

đôi, bao gồm cả không gian chung, phòng nghỉ nhân viên, phòng ăn, phòng ngủ, phòng tắm và các dịch vụ vận chuyển của công ty.

e. Chuẩn bị cho sự thiếu hụt trong lực lượng lao động. Phát triển một kế hoạch thay thế để quản lý cơ sở với ít người lao động – điều chỉnh sắp xếp công việc trong trường hợp một số công nhân bị nhiễm hoặc đang bị cách ly do Covid-19. Thực hiện đào tạo chéo càng nhiều càng tốt.

f. Nếu có thể, hãy đánh giá và điều chỉnh chính sách nghỉ ốm của nhân viên và khuyến khích tự báo cáo về bệnh tật.

7) Khuyến cáo các hành động cho công tác phòng chống bệnh động vật tại chợ bán động vật sống và các thương nhân:

a. Giữ cho khu vực chợ sạch và thường xuyên khử trùng (xem bảng 1).

b. Cố gắng không để cho động vật lưu lại qua đêm tại các chợ bán động vật sống trong trường hợp đóng cửa hoặc lệnh giới nghiêm được áp đặt.

8) Có một kế hoạch ứng phó với các sự việc bất ngờ:

a. Xác định các nhà cung cấp hoặc đầu vào khác trong trường hợp chuỗi cung ứng chính bị gián đoạn.

b. Nếu có thể, hãy tìm cách miễn các hạn chế di chuyển để góp phần đảm bảo nguồn cung cấp thực phẩm cơ bản ổn định cho an ninh lương thực và dinh dưỡng quốc gia.

c. Đánh giá và điều chỉnh kế hoạch quản lý rác thải và xả rác.

d. Tăng cường kiểm soát sự di chuyển của mọi người kể cả công nhân, khách thăm và nhà cung cấp.

3.4. Khuyến nghị cho các nhà hoạch định chính sách ở cấp quốc gia

1) Phát triển, xác nhận và thực hiện các chính sách giảm thiểu tác động của Covid-19 về sản xuất chăn nuôi và chuỗi giá trị:

a. Đảm bảo tính sẵn sàng và lưu lượng đầu vào và đầu ra cho sản xuất chăn nuôi được bình thường, ví dụ ban hành một danh sách miễn hạn chế di chuyển.

b. Nếu có thể, đánh giá và điều chỉnh các biện pháp an toàn sinh học và an ninh sinh học hiện tại

đối với bối cảnh Covid-19 và trang bị nó như là một danh sách kiểm tra cho các trang trại, cơ sở chế biến sản phẩm chăn nuôi, chợ động vật sống, lò giết mổ và các chuỗi giá trị liên quan.

c. Chăm sóc thú y cần nằm trong danh sách dịch vụ thiết yếu.

d. Đảm bảo hoạt động của chuỗi cung ứng vật nuôi và các sản phẩm động vật:

- Chính phủ có thể phát hành và công bố rộng rãi một danh sách miễn hạn chế di chuyển để đảm bảo lưu lượng của các nguyên liệu thực phẩm và các dịch vụ sản xuất có liên quan. Thông tin về miễn trừ nên được chia sẻ với các bên liên quan qua các kênh khác nhau như truyền thông đại chúng, các nhóm quan tâm hoặc các hiệp hội.

- Chính phủ có thể làm việc với nông dân và các tổ chức sản xuất để thúc đẩy tiếp thị tập thể có thể duy trì nhu cầu sản phẩm. Chính phủ có thể thúc đẩy thương mại điện tử để giúp kết nối các nhà sản xuất ở nông thôn với người tiêu dùng ở đô thị.

- Chính phủ có thể phối hợp với các tổ chức phi chính phủ và nhà cung cấp để mua sản phẩm và phân phối lại chúng, có thể thông qua các ngân hàng thực phẩm, tổ chức từ thiện tôn giáo hoặc các tổ chức khẩn cấp và cứu trợ quốc tế (như UNICEF, UNHCR, v.v.).

e. Lên kế hoạch tăng cường khả năng phục hồi của hệ thống thực phẩm quốc gia.

2) Đánh giá, điều chỉnh, xác thực và triển khai các chính sách về phòng ngừa và kiểm soát bệnh động vật:

a. Ưu tiên bệnh động vật, tham khảo ý kiến bác sĩ thú y thực địa và các bên liên quan chính khác để hỗ trợ duy trì các chương trình giám sát, phòng ngừa và kiểm soát cần thiết.

b. Tiếp tục giám sát, phòng ngừa và kiểm soát các bệnh động vật xuyên biên giới bằng việc duy trì giám sát, điều tra bùng phát, chẩn đoán trong phòng thí nghiệm và khả năng phản hồi sớm.

c. Đánh giá và cập nhật các yêu cầu về an ninh và an toàn sinh học và phổ biến chúng rộng rãi cho nông dân, người chăn nuôi và người kinh doanh động vật sống, lò mổ và các chuyên gia thú y.

d. Duy trì năng lực của các phòng thí nghiệm tham chiếu quốc gia để hỗ trợ cho điều tra, chẩn đoán, phát hiện và phản ứng sớm với dịch bệnh.

e. Trong trường hợp các phòng thí nghiệm thú y cần thiết phải hỗ trợ cho ngành y học cộng đồng trong việc xét nghiệm mẫu của người nghi mắc Covid-19, các hoạt động tăng cường phải không được làm gián đoạn bất kỳ hoạt động giám sát, chẩn đoán bệnh động vật thường quy nào. Xin mời xem Hướng dẫn của OIE về việc các phòng thí nghiệm thú y hỗ trợ cho y tế cộng đồng để ứng phó với dịch Covid-19 (OIE, 1 tháng 4 năm 2020) để có thêm thông tin.

f. Nếu có thể, lập một kế hoạch ứng phó rủi ro chi tiết để tiếp cận các dịch vụ thú y đối với các vùng có khó khăn hoặc những nông hộ nhỏ ở nông thôn.

g. Tạo/duy trì ICT bao gồm các hoạt động trực tuyến để tạo điều kiện cho các nông hộ chăn nuôi liên lạc với bác sĩ thú y và tư vấn viên chăn nuôi để được tư vấn.

h. Khuyến khích các dịch vụ thú y tiếp tục hỗ trợ nông dân, kể cả hình thức trao đổi trực tiếp bằng công nghệ như là dịch vụ nhắn tin (SMS), dịch vụ mạng xã hội (SNS), vv...

3) Phát triển và phổ biến các tài liệu thông tin và cộng tác với các đối tác để tổ chức các hoạt động tiếp cận, nhằm tăng sự quan tâm đến sản xuất chăn nuôi của nhà sản xuất hay các bên liên quan đến sức khỏe động vật, kể cả các khuyến nghị trong văn bản này:

a. Phát triển một loạt các tài liệu giao tiếp và phổ biến rộng rãi thông qua các phương tiện truyền thông, nhân viên địa bàn và các kênh truyền thông khác, với lời khuyên của các bên liên quan. Tài liệu cũng có thể được cung cấp thông qua đồ họa và ứng dụng thân thiện với điện thoại thông minh.

b. Tăng cường phối hợp và cộng tác trong tất cả các lĩnh vực liên quan bao gồm ngành vận tải, thị trường và phương tiện truyền thông, để hỗ trợ luồng thông tin từ các nguồn đáng tin cậy. Điều này sẽ giúp sự ổn định nguồn cung và giá cả của các thực phẩm cơ bản, giảm sự gián đoạn của sản xuất chăn nuôi, kiểm soát và phòng ngừa bệnh động vật trong bối cảnh của đại dịch Covid-19.

Người dịch: **Ngô Chung Thủy** - Viện Thú y.